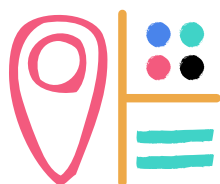

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Φορέας Υλοποίησης

InterMedia
Fostering Knowledge Transfer

Εταίρος

Με τη συγχρηματοδότηση:

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΧΕΑ) ή του Ιδρύματος Μποδοσάκη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΧΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Creative Commons

Αυτό το έργο αδειοδοτείται υπό την άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση – Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνής.

Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού:

Λαμπρινή Γεωργίου,
Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, Genderhood

Επιμέλεια:

Σοφία Κωνσταντοπούλου,
Υπεύθυνη Διαχείρισης & Ανάπτυξης, Genderhood

Γραφιστική επιμέλεια έκδοσης:

Εντιον Ταράι & Νίκος Ματσάνκος
Τμήμα Γραφιστικού Σχεδιασμού, InterMediaKT

I. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το βιωματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Χάρτης Ισότητας» στοχεύει να βοηθήσει τις μαθήτριες και τους μαθητές Γυμνασίου να κατανοήσουν καλύτερα τις έννοιες της ισότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μέσα από μια σειρά βιωματικών δραστηριοτήτων, οι έφηβες και οι έφηβοι εξερευνούν τις παραπάνω έννοιες, αναγνωρίζουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν άτομα διαφορετικού φύλου στην κοινωνία και κατανοούν τη σημασία της ίσης συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων.

Το πρόγραμμα βασίζεται στη μη τυπική μάθηση και περιλαμβάνει παιχνίδια ρόλων, προσομοιώσεις και ανοιχτές συζητήσεις, οι οποίες βοηθούν τα παιδιά να αντιληφθούν τις διακρίσεις και τις κοινωνικές ανισότητες. Οι έφηβες και οι έφηβοι έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν ενεργά σε συζητήσεις, να μοιραστούν και να αναλύσουν τις εμπειρίες τους και να ενσωματώσουν τις γνώσεις που απέκτησαν στην καθημερινότητά τους.

Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί ώστε να ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση και την εμπάθυνση σε σημαντικές κοινωνικές αξίες, επιτρέποντας στους μαθητές/μαθήτριες να αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής σκέψης και να αντιληφθούν τη σημασία της ισότητας και της δημοκρατίας στην καθημερινή τους ζωή.

II. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Έχεις δικαίωμα να εκφράσεις την άποψή σου; Έχεις αναρωτηθεί ποτέ αν όλοι οι άνθρωποι έχουν την ίδια ευκαιρία να μιλήσουν και να ακουστούν;

Θες να δεις πώς μπορείς να αλλάξεις τον τρόπο που λειτουργούν οι συζητήσεις και οι αποφάσεις γύρω σου; Έλα να το ανακαλύψουμε μαζί!

Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Χάρτης Ισότητας», μέσα από διαδραστικές δραστηριότητες και παιχνίδια ρόλων, θα ζήσεις καταστάσεις που σε προ(σ)καλούν να σκεφτείς πώς επηρεάζεται η ομάδα όταν όλα τα άτομα συμμετέχουν ή όταν κάποια δεν έχουν ίσες ευκαιρίες.

Θα δοκιμάσεις να κάνεις επιλογές και να πάρεις αποφάσεις όπου δεν είναι πάντα ξεκάθαρο ποιό άτομο έχει τον κύριο λόγο. Μάθε πώς μπορείς να κάνεις τη διαφορά και να συμβάλεις σε μια πιο δίκαιη διαδικασία.

ΜΠΟΡΕΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΟΥ
ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΓΥΡΩ ΣΟΥ;

ΕΜΕΙΣ ΛΕΜΕ ΝΑΙ.

ΕΣΥ;

III. ΣΤΟΧΟΙ-ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα του προγράμματος «Χάρτης Ισότητας» είναι η αναγνώριση της έμφυλης ισότητας ως βασικό στοιχείο ύπαρξης μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Επιπρόσθετα, το έργο προσβλέπει στην ευαισθητοποίηση των παιδιών μέσα από την αναγνώριση των κοινωνικών ανισοτήτων, αλλά και στην καλλιέργεια ενδυναμωμένων και ενεργών πολιτών που θα λειτουργούν ως φορείς πολλαπλασιασμού των αξιών της έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΠΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΔΡΑΣΗ, ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ:

- κατανοήσουν βαθύτερα τις έννοιες της ισότητας των φύλων και της δημοκρατίας
- αναπτύξουν κριτική σκέψη σχετικά με τις διακρίσεις και τις ανισότητες που παρατηρούνται στην κοινωνία
- ενισχύσουν την ικανότητά τους να εκφράζουν τις απόψεις τους και να συμμετέχουν ισότιμα σε ομαδικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων
- αποκτήσουν ενσυναίσθηση για τα άτομα που βιώνουν αποκλεισμούς ή περιθωριοποίηση λόγω φύλου ή άλλων χαρακτηριστικών
- ενθαρρυνθούν να προωθούν τις αρχές της ισότητας και της δημοκρατίας στην καθημερινότητά τους

ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ, ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΧΕΥΕΙ ΣΤΗ(Ν):

- δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος όπου προάγεται η ίση συμμετοχή όλων ανεξαρτήτως φύλου ή άλλων χαρακτηριστικών
- προώθηση της θετικής συμπεριφοράς και της αποδοχής της διαφορετικότητας
- διαμόρφωση ενεργών πολιτών που θα προωθούν την ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα στην κοινωνία
- μείωση των διακρίσεων και την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:

Η ενίσχυση της κατανόησης μαθητριών και μαθητών Γυμνασίου για τη σύνδεση και αλληλεξάρτηση μεταξύ έμφυλης ισότητας και δημοκρατίας.

ΥΛΙΚΑ

1. 2 φύλλα σεμιναρίου ή 2 χαρτιά A3
2. Μαρκαδόροι
3. Ταμπέλες χαρακτηριστικών
4. Καρτέλες ορισμών
5. Ξύλινα μανταλάκια ή σπάγκος
6. Μπαλάκι (τύπου ζογκλερικών)
7. Επαναχρησιμοποιήσιμη κόλλα (blu tack)
8. Χαρτιά A3 ή A4 για σημειώσεις (προαιρετικό)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΙ ΑΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕΣ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙΣ ΚΑΤΙ;

Στόχοι	Γνωριμία Σπάσιμο πάγου Καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης
Μέθοδος:	παιχνίδι
Υλικά	Μπαλάκι
Διάρκεια:	5'

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ:

- Είμαστε σε κύκλο.
- Εισάγουμε το μπαλάκι ως το μέσο με το οποίο παίρνουμε το λόγο στην ομάδα.
- Εξηγούμε πως κάποιες φορές- ως εκπαιδευτικοί- μπορεί να πάρουμε το λόγο χωρίς να κρατάμε το μπαλάκι. Αυτό θα συμβεί μόνο στην περίπτωση που θα χρειαστεί να δώσουμε κάποια οδηγία ή να επαναφέρουμε την ομάδα στην δραστηριότητα.
- Συμφωνούμε με ποιον τρόπο ζητάμε το λόγο με την ομάδα (συνήθως είναι σηκώνοντας το χέρι).
- Κάνουμε την ερώτηση «**Αν μπορούσες να αλλάξεις κάτι μικρό στη σχολική σου μέρα τι θα ήταν**»;
- Δίνουμε τυχαία το μπαλάκι σε κάποιο παιδί και μετά εκείνο το πετά σε άλλο άτομο του κύκλου μέχρι να απαντήσει στην ερώτηση όλη η ομάδα.
- Εκπαιδευτικός: Οι αλλαγές που ζητάμε από το σχολείο είναι απλά επιθυμίες ή πιστεύετε συνδέονται με τα δικαιώματά μας; Ας φέρω δύο ακόμη έννοιες που συνδέονται με τα δικαιώματά μας.

Σημείωση: Αυτή την ερώτηση μπορούμε να την κάνουμε ξανά στο τέλος και να δούμε αν μετά από όσα συζητήθηκαν τα παιδιά θα ήθελαν να αλλάξουν την απάντησή τους.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Α. ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

Στόχοι	Εξοικείωση και αποσαφήνιση των ορισμών της δημοκρατίας και της έμφυλης ισότητας
Μέθοδος:	καφέ του κόσμου
Υλικά	χαρτιά σεμιναρίου, μαρκαδόροι, εκτυπωμένους τους ορισμούς «δημοκρατία» και «έμφυλη ισότητα»
Διάρκεια:	15'

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ:

- Σε δύο χαρτιά σεμιναρίου (ή A3) έχουμε ετοιμάσει και γράφει τις λέξεις «έμφυλη ισότητα» και «δημοκρατία».
- Χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο ομάδες.
- Η κάθε ομάδα ξεκινά να γράφει ό,τι της έρχεται στο μυαλό σχετικά με την έννοια που αναγράφεται στο χαρτί της προσπαθώντας να δώσει έναν ορισμό.
- **Εκπαιδευτικός:** *Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν ακούτε τη λέξη «έμφυλη ισότητα»; Τι φαντάζεστε όταν ακούτε «δημοκρατία»; Σκεφτείτε ελεύθερα και γράψτε ό,τι σας έρχεται στο μυαλό. Μπορείτε να αποτυπώσετε και κάτι που έχετε ακούσει σχετικά με τη λέξη αλλά που δεν συμφωνείτε απαραίτητα.*
- Μετά από 3' ζητάμε από τα παιδιά να αλλάξουν ομάδες, να διαβάσουν τι έχει γράψει η προηγούμενη ομάδα και να προσθέσουν ό,τι νομίζουν ότι λείπει από τον ορισμό που έδωσαν.
- **Εκπαιδευτικός:** *Τι παρατηρείτε εδώ; Υπάρχει κάτι που θα προσθέτατε; Τι πιστεύετε ότι λείπει για να είναι πλήρης ο ορισμός αυτών των εννοιών;*
- Δίνουμε από 3-4' σε κάθε ομάδα και καλούμε να ολοκληρώσουν και να έρθουν σε κύκλο.
- Περνάμε στη φάση του αναστοχασμού κάνοντας ερωτήσεις στην ομάδα. Στόχος μας είναι να μην καθοδηγούμε αλλά να βοηθάμε την ομάδα να φτάσει μόνη της σε συμπεράσματα:
- **Πώς σας φάνηκε η διαδικασία;**
- **Ήταν κάτι που σας δυσκόλεψε;**
- **Υπήρχε κάτι που δεν είχατε σκεφτεί πριν;**
- **Ποιες ήταν οι σκέψεις σας όταν παρατηρήσατε τι είχε γράψει η άλλη ομάδα;**
- **Υπήρξε κάποια στιγμή που άλλαξε η αντίληψή σας για τους ορισμούς ή που διαφωνήσατε με την ομάδα σας;**
- **Τι μάθατε για την αντίληψη της ομάδας σας σχετικά με την ισότητα και τη δημοκρατία;**
- Μόλις η ομάδα ολοκληρώσει, διαβάζουμε τους ορισμούς και τους τοιχοκολλούμε στην τάξη.
- **Πώς σας ακούγεται ο ορισμός; Συμβαδίζει με όσα είπαμε; Υπάρχει κάτι που δεν καλύψαμε;**
- **Είδαμε πως οι καθημερινές μας πρακτικές καταλήγουν στο να φτιάξουμε ορισμούς που εξασφαλίζουν τα δικαιώματά μας οπότε πάμε τώρα να διασφαλίσουμε πώς το κάνουμε αυτό στην πράξη.**

ΟΡΙΣΜΟΙ:

ΕΜΦΥΛΗ ΙΣΟΤΗΤΑ

Ισότητα των φύλων είναι η αρχή που προωθεί την ίση μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες για όλα τα φύλα σε όλους τους τομείς της ζωής. Αυτό περιλαμβάνει την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση, την εργασία, την υγεία και τη δικαιοσύνη, καθώς και την ισότιμη συμμετοχή στην πολιτική και κοινωνική ζωή. Η ισότητα των φύλων επιδιώκει να εξαλείψει τις διακρίσεις και τα εμπόδια που προκύπτουν λόγω του φύλου, προωθώντας έναν κόσμο όπου οι άνδρες, οι γυναίκες και τα άτομα άλλων φύλων έχουν ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δημοκρατία είναι ένα πολιτικό σύστημα, στο οποίο η εξουσία ανήκει στις και στους πολίτες που συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω εκλεγμένων αντιπροσώπων. Στη δημοκρατία, οι αρχές της ισότητας, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης είναι θεμελιώδεις. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να εκφράζει τη γνώμη του, να συμμετέχει στη διακυβέρνηση και να απολαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματα, ανεξάρτητα από κοινωνική θέση, οικονομική κατάσταση, φύλο, θρησκεία ή άλλες διαφορές.

Β. ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΥ!

Στόχοι	αναγνώριση της σύνδεσης μεταξύ έμφυλης ισότητας και δημοκρατίας
Μέθοδος:	προσομοίωση παιχνίδι ρόλων
Υλικά	ταμπέλες ρόλων μαρκαδόροι A4
Διάρκεια:	60'

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ:

Α' Φάση (5')

- Ερχόμαστε σε ολομέλεια και κύκλο. Δίνουμε βήμα-βήμα τις οδηγίες.
- **Εκπαιδευτικός:** *Θα παίξουμε ένα παιχνίδι ρόλων. Μία προσομοίωση. Κλείστε τα μάτια. Σας ταξιδεύω σε ένα σχολείο. Είστε ένα μαθητικό συμβούλιο σε ένα άλλο σχολείο και χρειάζεται όλες και όλοι μαζί να πάρετε μία απόφαση. Είστε όσοι και όσες χρειάζεται να είστε εδώ για αυτή την απόφαση. Σκεφτείτε τους ρόλους σας, όχι φανταστικούς, αυτό που είστε εσείς.*
- **Η συνθήκη που καλείστε να πάρετε απόφαση είναι η εξής:**

Ξέρετε πως στο τέλος της χρονιάς θα πάτε μία τριήμερη εκδρομή. Πρέπει να συζητήσετε και να αποφασίσετε από κοινού:

- πού θα πάτε;(εσωτερικό/εξωτερικό)
- με τι θα πάτε;
- πώς θα χωριστείτε στα δωμάτια;

- Αφήνουμε να ξεκινήσουν τη διαδικασία δίνοντας το μπαλάκι στο τελευταίο άτομο που μίλησε πριν.
- Εξηγούμε πως δεν θα εμπλακούμε καθόλου στη συζήτηση, πως θα παρατηρούμε και θα επέμβουμε μόνο αν έχουν κάποια απορία.
- Η ομάδα ξεκινά να συζητά ελεύθερα για 3'.
- Παρατηρούμε ποια παιδιά μιλάνε περισσότερο, ποια ξεκινούν συνήθως την κουβέντα, ποια δε μιλάνε καθόλου, αν τηρούν το μπαλάκι ως μέσο που δίνει το λόγο.
- Στα 3' σταματάμε την ομάδα και ρωτάμε:
- **Αποφασίσατε πού θα πάτε;**
- **Αποφασίσατε με τι θα πάτε;**
- **Αποφασίσατε πού θα μείνετε;**
- Αποτυπώνουμε στον πίνακα με   αντίστοιχα δίπλα από τις ερωτήσεις που κάνουμε. Αν ακουστεί έστω και από ένα παιδί όχι σε κάποια ερώτηση βάζουμε .
- Μόλις καταγράψουμε τα παραπάνω κάνουμε τις παρακάτω ερωτήσεις χωρίς να τις καταγράψουμε στον πίνακα.
- **Ακούστηκαν πολλές ιδέες;**
- **Ακούστηκαν ιδέες από τα ίδια άτομα;**
- **Ακούστηκαν πολλές φορές οι ίδιες φωνές;**
- **Ακούστηκαν πολλές φωνές από λίγο;**
- **Ακούστηκαν οι «γνωστές» φωνές;**
- **Υπήρξαν φωνές που δεν ακούστηκαν;**
- **Ακούστηκαν ισόποσα αγόρια και κορίτσια ή έγερνε προς τα κάπου; Προς τα πού;**

Β' Φάση (15')

- Θα σας μοιράσω τώρα κάποιους ρόλους.
- Στεκόμαστε στο κέντρο του κύκλου με τις καρτέλες ρόλων. Διαβάζουμε τον ρόλο που και μοιράζουμε στα μισά παιδιά τις ταμπέλες ρόλων, εναλλάξ όπως κάθονται στον κύκλο.
- Ζητάμε από τα παιδιά να διαβάσουν σιωπηλά τις καρτέλες με τους ρόλους τους και να τις κρεμάσουν με το μανταλάκι στην μπλούζα τους, ώστε να είναι ορατές και από τα άλλα άτομα.
- Αν βλέπουμε πως τα παιδιά φτάνουν γρήγορα σε απόφαση μπορούμε να τους δώσουμε έξτρα προκλήσεις όπως:
  - ποιο είναι το εναλλακτικό πλάνο σε περίπτωση που σας ακυρώσει το ξενοδοχείο;
  - μια συμμαθήτριά σας δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να έρθει στην εκδρομή και χρειάζεται να βρείτε λύση για να τη συμπεριλάβετε
  - ο αγαπημένος σας καθηγητής δεν μπορεί να σας συνοδεύσει στην εκδρομή
- Στα 7' σταματάμε την ομάδα και ρωτάμε:
  - **Αποφασίσατε που θα πάτε;**
  - **Αποφασίσατε με τι θα πάτε;**
  - **Αποφασίσατε που θα μείνετε;**
- Αποτυπώνουμε στον πίνακα με   αντίστοιχα δίπλα από τις ερωτήσεις που κάνουμε. Αν ακουστεί έστω και από ένα παιδί «όχι» σε κάποια ερώτηση βάζουμε .
- Μόλις καταγράψουμε τα παραπάνω κάνουμε ξανά τις προηγούμενες ερωτήσεις χωρίς να τις καταγράψουμε στον πίνακα.
- **Ακούστηκαν πολλές ιδέες;**
- **Ακούστηκαν ιδέες από τα ίδια άτομα;**
- **Ακούστηκαν πολλές φορές οι ίδιες φωνές;**
- **Ακούστηκαν πολλές φωνές από λίγο;**
- **Ακούστηκαν οι "γνωστές" φωνές;**
- **Υπήρξαν φωνές που δεν ακούστηκαν;**
- **Ακούστηκαν ισόποσα αγόρια και κορίτσια ή έγερνε προς τα κάπου; Προς τα που;**

Γ' Φάση (10')

- Αντιστρέφουμε τους ρόλους των ομάδων
- **Εκπαιδευτικός:** *Τώρα οι ρόλοι αλλάζουν. Δώστε στο άτομο που κάθεται δεξιά σας το ρόλο που είχατε έως τώρα.*
- Μόλις περάσουν 5-7' είτε έχουν φτάσει σε κάποιες αποφάσεις είτε όχι, ολοκληρώνουμε τη διαδικασία και ρωτάμε την ομάδα:
  - **Αποφασίσατε πού θα πάτε;**
  - **Αποφασίσατε με τι θα πάτε;**
  - **Αποφασίσατε πού θα μείνετε;**
- Αποτυπώνουμε στον πίνακα με   αντίστοιχα δίπλα από τις ερωτήσεις που κάνουμε. Αν ακουστεί έστω και από ένα παιδί «όχι» σε κάποια ερώτηση βάζουμε .
- Μόλις καταγράψουμε τα παραπάνω κάνουμε ξανά τις προηγούμενες ερωτήσεις χωρίς να τις καταγράψουμε στον πίνακα.
- **Ακούστηκαν πολλές ιδέες;**
- **Ακούστηκαν ιδέες από τα ίδια άτομα;**
- **Ακούστηκαν πολλές φορές οι ίδιες φωνές;**
- **Ακούστηκαν πολλές φωνές από λίγο;**
- **Ακούστηκαν οι «γνωστές» φωνές;**
- **Υπήρξαν φωνές που δεν ακούστηκαν;**
- **Ακούστηκαν ισόποσα αγόρια και κορίτσια ή έγερνε προς τα κάπου; Προς τα πού;**
- Ζητάμε από τα παιδιά να αφήσουν τις καρτέλες με τους ρόλους κάτω και μπροστά τους. Έπειτα να γυρίσουν στο άτομο στα αριστερά τους και για 2' να μοιραστούν συναισθήματα που βίωσαν και κάτι που πιθανόν τους έκανε εντύπωση στη δραστηριότητα προσομοίωσης.
- Προχωράμε στον απολογισμό της δραστηριότητας.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (30')

Ξεκινάμε τον απολογισμό της δραστηριότητας βασισμένο σε τρία βήματα: Εμπειρία, Αναστοχασμό και Γενίκευση.

Εμπειρία:

Αυτή η φάση βασίζεται στην εμπειρία που μόλις βιώθηκε. Θέλουμε να βοηθήσουμε την ομάδα να καταλάβει και να εστιάσει στο τι συνέβη. Οι ερωτήσεις ωθούν έφηβες και εφήβους να σκεφτούν τα συναισθήματά τους και τι παρατήρησαν, τι συνέβη δηλαδή στη δραστηριότητα.

- Πώς αισθανθήκατε όταν είχατε ρόλο; Πώς όταν δεν είχατε; Πώς συγκρίνετε αυτή την εμπειρία με την προηγούμενη;
- Παρατηρήσατε κάποια διαφορά σε εσάς ή στην ομάδα όταν ακολουθούσε τους ρόλους;
- Παρατηρήσατε κάποια διαφορά με τους ρόλους; Παρατηρήσατε κάποιο άτομο να πήρε το λόγο περισσότερο από ό,τι συνήθως ή να άλλαξε συμπεριφορά;
- Οι ρόλοι που σας δόθηκαν δυσκόλεψαν ή διευκόλυναν τη διαδικασία της απόφασης;
- Καταφέρατε να πάρετε κάποιες αποφάσεις; Υπήρχε η ίδια ελευθερία σε όλα τα άτομα; Πιστεύετε πως υπήρχε κάποιο άτομο που πήρε περισσότερο ή λιγότερο το λόγο από ό,τι συνήθως;
- Υπήρχαν στιγμές που νιώσατε αδικία ή δυσκολία; Πότε;

Αναστοχασμός:

Ο αναστοχασμός αφορά τη νοηματοδότηση της εμπειρίας και τη σύνδεσή της με ευρύτερες έννοιες. Οι ερωτήσεις εδώ βοηθούν την ομάδα να δημιουργήσει συνδέσεις και να αναπτύξει ιδέες.

- Αντιμετωπίσατε ευκολίες ή δυσκολίες όταν είχατε ρόλους στη συζήτηση;
- Πώς επηρεάστηκαν οι αποφάσεις σας από τον τρόπο με τον οποίο συμμετείχατε ή δεν συμμετείχατε στη συζήτηση;
- Πώς θα ήταν αν ζούσατε καθημερινά με αυτούς τους περιορισμούς; Πώς θα σας επηρέαζε αυτό στο σχολείο, στην εργασία ή στη ζωή σας;
- Έχετε παρατηρήσει να αναλαμβάνουν οι άνθρωποι τους ρόλους που βλέπουμε στις κάρτες στην πραγματική ζωή; Τι συμβαίνει;
- Αν ο ρόλος σας είχε φύλο τι φύλο θα είχε και γιατί; Πού το έχετε παρατηρήσει αυτό στην κοινωνία;
- Πώς σας φαίνεται να αναλαμβάνει κάποιο φύλο τον ίδιο ρόλο; Τι ευκολίες έχει; Τι δυσκολίες;
- Είναι κάτι που το έχουν διαλέξει αυτό οι άνθρωποι;
- Υπάρχει κάτι που θα θέλαμε να αλλάξει;

Γενίκευση:

Η γενίκευση είναι κρίσιμη για την εφαρμογή των συμπερασμάτων. Οι ερωτήσεις βοηθούν τα παιδιά να σκεφτούν πώς μπορούν να εφαρμόσουν στην καθημερινότητά τους αυτά που έμαθαν και βίωσαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

- Με βάση όσα ζήσατε στη δραστηριότητα, τι μπορούμε να κάνουμε ως ομάδα για να διασφαλίσουμε ότι όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από το φύλο τους, μπορούν να εκφράζονται ελεύθερα και να συμμετέχουν στις αποφάσεις;
- Πώς μπορούμε όλοι και όλες να διασφαλίσουμε ότι οι φωνές τους ακούγονται και ότι συμμετέχουν ισότιμα σε συζητήσεις και αποφάσεις;
- Πώς τελικά συνδέεται η έμφυλη ισότητα με τη δημοκρατία; Μπορούμε να έχουμε το ένα χωρίς το άλλο;
- Πώς μπορείτε να χρησιμοποιήσετε κάτι από αυτά που συζητήσαμε εδώ άμεσα στο σχολείο, σε αυτή την ομάδα, στην τάξη;
- Πώς μπορείτε να χρησιμοποιήσετε κάτι από αυτά που μάθατε εδώ για να ενθαρρύνετε πιο ισότιμες διαδικασίες στο σχολείο ή στην καθημερινή σας ζωή;
- Τι χρειάζεται να συμβαίνει για να λειτουργεί το δικαίωμα ελεύθερης και ισότιμης έκφρασης σε μία δημοκρατική κοινωνία;

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΓΙΝΕ Η ΑΛΛΑΓΗ

Στόχοι	ενίσχυση αίσθησης κοινότητας και αλληλοϋποστήριξης αποφόρτιση
Μέθοδος:	μοίρασμα ζωγραφική
Υλικά	χαρτί του μέτρου ή σεμιναρίου μαρκαδόροι
Διάρκεια:	10'

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ:

- Είμαστε σε κύκλο και στη μέση έχουμε ένα χαρτί του μέτρου και μαρκαδόρους.
- Κάθε παιδί διαλέγει ένα μαρκαδόρο.
- Συνοψίζουμε τι κάναμε στο πρόγραμμα και σε ποια συμπεράσματα φτάσαμε μέσα από τη διαδικασία του αναστοχασμού.
- Σε ζευγάρια δίνουμε 3-4' και ζητάμε από τα παιδιά να μοιραστούν μια θετική στιγμή ή εμπειρία που είχαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Αυτό μπορεί να είναι κάτι που τα έκανε να αισθανθούν καλά, κάτι που έμαθαν ή κάτι που εκτίμησαν στους συμμαθητές/τριές τους.
- Αφού ολοκληρώσουν το μοίρασμα, ζητάμε από τα παιδιά να σκεφτούν μια λέξη ή φράση που τους ενέπνευσε από το πρόγραμμα και θέλουν να την κρατήσουν μαζί τους για το μέλλον.
- Κάθε παιδί μπορεί να γράψει τη λέξη ή φράση αυτή στο χαρτί που βρίσκεται στη μέση του κύκλου. Αυτό το χαρτί μπορεί να παραμείνει στην τάξη ή να το κρατήσει η ομάδα ως σύμβολο των κοινών εμπειριών και στόχων.

*Ερωτηματολόγια αξιολόγησης θα δοθούν πριν το κλείσιμο του εκπαιδευτικού προγράμματος ώστε να τα πάρουμε φεύγοντας. Οπότε υπολογίζουμε χρόνο μέσα στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και για αυτό. Το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης υπάρχει στο παράρτημα.

FOLLOW UP – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Χωρίζουμε τα παιδιά είτε σε δυάδες ή κάθε ένα μόνο του.

Μοιράζουμε χαρτόνια Α3 και ζητάμε από τα παιδιά να φτιάξουν αφίσες με μηνύματα προώθησης της έμφυλης ισότητας.

Αργότερα, μπορούμε να τα τοιχοκολλήσουμε στους διαδρόμους του σχολείου ή σε σχολικές αίθουσες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΗΜ/ΝΙΑ

Σ Τ Ο Χ Ο Ι

Σ Η Μ Α Ν Τ Ι Κ Α   Σ Η Μ Ε Ι Α

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ..... ΗΜ/ΝΙΑ .....

Σ Τ Ο Χ Ο Ι

Σ Η Μ Α Ν Τ Ι Κ Α Σ Η Μ Ε Ι Α

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ..... ΗΜ/ΝΙΑ .....

ΣΤΟΧΟΙ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Δεν μπορείς να εκφράσεις
ανησυχίες ή συναισθήματα.
Πρέπει πάντα να
διατηρείς σοβαρότητα.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Αναλαμβάνεις
όλες τις δύσκολες
και βαριές δουλειές
ακόμη και αν δεν το θέλεις.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Δεν επιτρέπεται να ρωτάς
κάτι που δεν κατάλαβες,
γιατί θεωρείται
ότι τα γνωρίζεις όλα.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Μπορείς να μιλήσεις
χωρίς να ζητήσεις άδεια.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Οι απόψεις σου
λαμβάνονται πάντα υπόψη,
ακόμη και αν
διαφωνεί η ομάδα.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Μπορείς να αναλάβεις
ηγετικό ρόλο
σε όλες τις συζητήσεις.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Πρέπει να ασχοληθείς
μόνο με τις “ευκολότερες”
εργασίες (π.χ. οργάνωση).**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Τα άλλα άτομα πρέπει
να σε συμβουλευτούν
πριν πάρουν
οποιαδήποτε απόφαση.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Δεν επιτρέπεται
να εκφράσεις αρνητικά
συναισθήματα, γιατί κάποια
άτομα πρέπει να είναι
“ευγενικά και γλυκά”.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Δεν επιτρέπεται
να μιλήσεις αν η συζήτηση
αφορά οικονομικά
ή πρακτικά θέματα.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Μπορείς να ζητήσεις βοήθεια σε οποιαδήποτε εργασία και τα υπόλοιπα άτομα είναι υποχρεωμένα να την παρέχουν.

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Έχεις την επιλογή να
παρακάμψεις τη συζήτηση
και να αποφασίσεις
το αποτέλεσμα
χωρίς να ρωτήσεις.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Μπορείς να πάρεις
όσο χρόνο θέλεις
για να αναπτύξεις
την απόψη σου.**

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

**Η άποψή σου
θεωρείται πάντα σωστή
ακόμη και αν η ομάδα
διαφωνεί.**

ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ισότητα των φύλων είναι η αρχή που προωθεί **την ίση μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες για όλα τα φύλα σε όλους τους τομείς της ζωής.**

Αυτό περιλαμβάνει την **ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση, την εργασία, την υγεία και τη δικαιοσύνη, καθώς και την ισότιμη συμμετοχή στην πολιτική και κοινωνική ζωή.**

Η ισότητα των φύλων επιδιώκει να εξαλείψει τις διακρίσεις και τα εμπόδια που προκύπτουν λόγω του φύλου, προωθώντας έναν κόσμο όπου οι άνδρες, οι γυναίκες και τα άτομα άλλων φύλων έχουν ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δημοκρατία είναι ένα **πολιτικό σύστημα**, στο οποίο **η εξουσία ανήκει στις και στους πολίτες** που συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω εκλεγμένων αντιπροσώπων.

Στη δημοκρατία **οι αρχές της ισότητας, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης είναι θεμελιώδεις**. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να εκφράζει τη γνώμη του, να συμμετέχει στη διακυβέρνηση και να απολαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματα, ανεξάρτητα από κοινωνική θέση, οικονομική κατάσταση, φύλο, θρησκεία ή άλλες διαφορές.

Απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις όσο πιο ειλικρινά μπορείς!

Ηλικία: .....

1. Πιστεύεις ότι η έμφυλη ισότητα συνδέεται με τη δημοκρατία;

- α) Ναι, είναι άμεσα συνδεδεμένες
- β) Όχι, είναι δύο διαφορετικές έννοιες
- γ) Δεν είμαι σίγουρη/ σίγουρος

2. Ποια από τα παρακάτω αντανακλούν τη σχέση έμφυλης ισότητας και δημοκρατίας;

- α) Και οι δύο προωθούν την ελευθερία και τη δικαιοσύνη
- β) Και οι δύο αφορούν δικαιώματα
- γ) Η έμφυλη ισότητα είναι υποχρέωση της δημοκρατίας

3. Σε βοήθησε η δραστηριότητα με τους ορισμούς (δημοκρατία και έμφυλη ισότητα) να κατανοήσεις καλύτερα αυτές τις έννοιες;

- α) Ναι
- β) Όχι
- γ) Δεν είμαι σίγουρη/ σίγουρος

4. Πώς θα όριζες την έννοια της “έμφυλης ισότητας”;

---

5. Πώς θα όριζες την έννοια της “δημοκρατίας”;

---

6. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει καλύτερα την ισότητα;

- α) Όλοι οι άνθρωποι έχουν τα ίδια δικαιώματα ανεξαρτήτως φύλου
- β) Οι άντρες έχουν περισσότερα δικαιώματα από τις γυναίκες
- γ) Μόνο οι μεγαλύτεροι σε ηλικία άνθρωποι έχουν δικαιώματα

7. Στη δραστηριότητα προσομοίωσης, ποιό ήταν το πιο σημαντικό πράγμα που νιώθεις ότι πήρες σχετικά με την έμφυλη ισότητα και τη συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες;

---

8. Πώς θα περιέγραφες τη συμμετοχή σου στις αποφάσεις της ομάδας κατά τη δραστηριότητα προσομοίωσης;

- α) Είχα ενεργή συμμετοχή
- β) Συμμετείχα λίγο
- γ) Δεν συμμετείχα καθόλου

9. Άλλαξε κάτι στον τρόπο που σκέφτεσαι μετά τη δραστηριότητα προσομοίωσης σε σχέση με τη δημοκρατική κοινωνία;

- α) Ναι, με έκανε να καταλάβω.....
- β) Όχι, δεν με επηρέασε
- γ) Δεν είμαι σίγουρη/ σίγουρος

10. Πιστεύεις ότι η κατανόησή σου για τη δημοκρατία και την έμφυλη ισότητα βελτιώθηκε μετά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

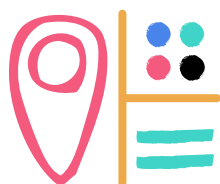
- α) Ναι, σημαντικά
- β) Λίγο
- γ) Όχι, παρέμεινε ίδια

11. Μετά από το πρόγραμμα που παρακολούθησες, ποιό είναι για σένα το σημαντικότερο που θα κρατήσεις;

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Φορέας Υλοποίησης

InterMedia
Fostering Knowledge Transfer

Εταίρος

Με τη συγχρηματοδότηση:

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ) ή του Ιδρύματος Μποδοσάκη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Creative Commons

Αυτό το έργο αδειοδοτείται υπό την άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση – Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνής.

Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού:

Λαμπρινή Γεωργίου,
Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, Genderhood

Επιμέλεια:

Σοφία Κωνσταντοπούλου,
Υπεύθυνη Διαχείρισης & Ανάπτυξης, Genderhood

Γραφιστική επιμέλεια έκδοσης:

Εντιον Ταράι & Νίκος Ματσάνκος
Τμήμα Γραφιστικού Σχεδιασμού, InterMediaKT

ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΜΑΘΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ

